

Inventering av projektidéer inom Blå näringar i Halland

Bakgrund

I den avslutade programperioden 2007-2013 hade Fiskeområde Halland en administrativ roll i projekt finansierade inom Europeiska Fiskerifonden, något föreningen inte behöver arbeta med i den innevarande programperioden. Därför ser styrelsen en möjlighet att istället arbeta mer överbryggande med projekt där föreningen antingen kan vara direkt delaktig i projekt likväl som att kanalisera idéer vidare till andra utförare. Genom en förstudie skapar vi oss en bild av vilka idéer som finns i Halland och utifrån denna inventering är det sedan möjligt att se vilka projektidéer som är möjliga att arbeta vidare med.

Genomförande

Under våren har kontakter tagits med personer med olika kopplingar till de blå näringarna men även till de gröna näringarna där fiske kan vara en del av verksamheten.

Personerna har intervjuats, antingen vid personliga möten eller per telefon. En del uppföljningar har även gjorts via e-post. Vid ett par tillfällen har även olika seminarieaktiviteter besökts för att fånga upp idéer på en bredare front.

Resultat

Förstudien visar dels på några allmänna strömningar där flera personer har haft samma funderingar och dels på konkreta idéer på projekt man anser borde genomföras.

Allmänt

Turism – internationellt och nationellt

De flesta man talar med ser en stor potential bland turister, både nationella och internationella och här finns det mycket som skulle kunna göras.

Paketeringen av fiske som en del i ett större sammanhang behöver ses över. Samarbeten med olika aktiviteter och olika verksamheter behövs för att kunna skapa attraktiva paket där fiske blir en attraktiv del av helheten.

Utländska turister har många gånger förväntningar på fiske som den svenska fiskekulturen inte alltid kan leva upp till och det är viktigt att försöka se på erbjudandena och förutsättningarna med en utifrån kommandes blick. Hur ser den tyska, polska, franska etc. fiskegästen ut? Vilka klarar sig själva och vilka vill ha hjälp i form av guidning och liknande?

Myndigheter

Kontakten med myndigheter, då framför allt Länsstyrelsen, ses som ett stort problem bland flera.

Ofta finner man ett stor motstånd och krångliga regelverk med förutsättningar som ändras hela tiden. Avsaknaden om rätt kompetens och kunskap bland tjänstemännen skapar slitningar i kontakten med myndigheterna och ofta känns det som att det är fel person på fel plats.

Finansieringar

Bra idéer kommer ofta från föreningar och organisationer som jobbar med mycket ideella krafter och små ekonomiska medel. Även om projektfinansiering kan bidra till utveckling så klarar dessa föreningar och organisationer inte av den belastning på likviditeten som de långa handläggningstiderna innebär.

I de fall där projektfinansieringen kräver medfinansiering i kontanta medel blir det många gånger omöjligt att genomföra idéerna. En medfinansiering på 10-20% är inte så stor andel procentuellt sett, men i kronor räknat blir det ofta många gånger mer än vad vissa av dessa föreningar omsätter på årsbasis.

Uppföljning av genomförda projekt

Flera av dem som kontaktas uttalar ett allmänt behov om att följa upp tidigare genomförda projekt. Det kan dels handla om genomförandeprojekt efter utförda förstudier och även om nya uppföljningsprojekt på olika projekt. Några konkreta idéer finns med nedan.

Konkreta idéer

Bäcköring Vinnalt

Vinnalts Sportfiskeanläggning i Simlångsdalen har strömmande vatten på sin anläggning där man observerat enstaka vilda bäcköringar. För att skapa bättre förutsättningar för bäcköringen att leka och skapa livskraftiga bestånd behöver ån grävas ut och bottarna iordningställas för att skapa mer strömmande vatten och bättre lekområden.

Förutom att öka attraktiviteten för fisket i området kan ett livskraftigt bestånd av bäcköring även skapa förutsättningar för flodpärlmusslor att etablera sig då de är beroende av reproducerande bestånd av till exempel bäcköring för sin fortplantning.

Pinger – SLU

Vid kontakter med SLU under arbetet med förstudien fick Fiskeområde Halland en förfrågan om att förmedla kontakter till halländska fiskare som skulle kunna vara intresserade av att delta i ett projekt med s.k. Pingers som fästs på nät för att skrämma bort tumlare och på så vis förhindra att dessa fastnar i nät och skadas/dör. SLU hade sedan tidigare kontakter med fiskare i Skåne och i Västra Götaland men saknade kontakter i Halland. Detta resulterade i att två halländska fiskare kommer att delta i projektet.

Fiskeområde Halland kommer att ta del av utvecklingen fram över.

Multifunktionsburar

Under förra programperioden gjordes ett projekt med torskburar som ett alternativ till garnfiske på västkusten. Resultatet där visade på att de burar som användes inte var lämpliga för de akvatiska förutsättningar som finns på västkusten.

Intresse för fiske med burar finns bland flera fiskare på västkusten och det skulle även kunna skapa ett mervärde genom att fångsten skulle kunna KRAV-märkas.

I ett uppföljningsprojekt skulle det vara önskvärt att bygga egna burar och även göra försök med multifunktionsburar. Detta är även något som SLU ser som intressant ur utvärderingssynpunkt.

Teknikutveckling

En idé har kommit in kring teknikutveckling. Detta är i nuläget konfidentiellt men kontakter har tagits med ett utvecklingsföretag för att undersöka möjligheterna.

Fiskeområde Halland bevakar utvecklingen i denna fråga.

Laxaråd

Ett "laxaråd" kan arbeta med att lägga upp förvaltningsplaner för de laxförande vattendragen och skulle samtidigt kunna vara pådrivande mot lokala FVO i arbetet med att uppnå EU:s miljömål.

En förstudie behöver kartlägga laxförande vattendrag och vilka FVO som berörs i de olika vattendragen samt sammanställa detta tillsammans med aktuella kontaktuppgifter. Utifrån denna kartläggning kan sedan ett "laxaråd" för varje laxförande vattendrag i Halland bildas.

Vandringsfisk i de halländska åarna

Under förra programperioden genomfördes ett projekt kring förutsättningarna för ålens utveckling i de halländska åarna. Detta projekt behöver följas upp och även titta på andra vandringsfiskar.

Lagans potential

Lagan är ett erkänt fint laxfiskevatten och Laholms kommun arbetar aktivt frågor kring utvecklingen av fiskets och fisketurismens potential. Kommunen har arbetat fram en strategi för att främja fisket i kommunen och även fisketurismen.

Även enskilda personer har uttryckt intresse och idéer kring Lagan där det finns ett intresse av att kartlägga potentialen både kring vattnet och fisktillgången men även de omkringliggande områdena ur ett turismperspektiv.

Stensån

Stensån är ett av Hallands laxförande vattendrag som sträcker sig över både Skåne och Halland. Vattendraget är indelat i olika FVO och åtgärdsplaner finns framtagna för vissa delar. Dessa åtgärdsplaner behöver följas upp med genomförandeprojekt och för de övre delarna behöver man även ta fram en åtgärdsplan.

Karpfiske – förstudie och genomförande

Föreningen Fascinerande Fegen har genom projektet Offensiva Fiskehalland haft möjlighet att besöka karpodlingar i Polen där man även fick se turistfiske efter karp.

Studiebesöket ledde till idén att försöksodla karp i en av sjöarna i Fegenområdet, nämligen Pipesjön, där medlemmar i Fascinerande Fegen är fiskerättsinnehavare. Inledande kontakter med övriga fiskerättsinnehavare har tagits. Sjön är grund och tenderar att växa igen vilket skulle förhindras om karp trivs i sjön.

Karpmete är ännu inte så etablerat som turistfiske i Halland men är en form av fiske som röner ett ökat intresse, både i Sverige och i Norra Europa. Karp är en fisk som ofta trivs i sjöar som idag har ett lågt värde som fiskesjöar, vilket skulle innebära att man förutom att skapa en ny fiskeattraktion även skulle kunna skapa ett mervärde för dessa sjöar.

En inledande förstudie behöver göras där fördjupade kontakter med berörda fiskerättsinnehavare och med Länsstyrelsen tas. Kontakter behöver etableras med karpodlare och man skall inhämta kunskap kring inplantering av karp genom att besöka befintliga karpsjöar i södra Sverige.

Omgivningarna runt sjön och lämpliga fiskeplatser behöver kartläggas och förutsättningarna för att anpassa en fiskeplats för funktionshindrade behöver särskilt utredas.

Efter en genomförd förstudie borde det finnas tillräckligt underlag för att följa upp med ett genomförandeprojekt.

Kunskap som försvinner

Lars-Göran Pärklint har samarbetat med Fiskeområde Halland i tidigare projekt och han har en mångårig erfarenhet av arbete med bl.a. biotop- och fiskevård i vattendrag och sjöar och vattendragsinventering. Han har även fått miljöpris för sitt mångåriga fiskevårdsarbete i Himleån, Halland.

Lars-Göran sitter på en omfattande kunskap kring de halländska vattendragen, både i form av tryckt material och kartor och av egen personlig kunskap.

För att inte denna kunskap skall gå förlorad med tiden behöver det tryckta materialet digitaliseras och Lars-Görans omfattande kunskaper behöver dokumenteras.

Troligtvis finns det andra personer som sitter på liknande kunskap som behöver bevaras åt eftervärlden.

FVO - Workshops

I de flesta sjöar och vattendrag finns det många fiskerättsägare som ingår i ett gemensamt Fiskevårdsområde (FVO). När intäkterna från fiskekort fördelas bland dessa blir det ofta en ganska blygsam summa för var och en och därför kan fiskerättsägarna många gånger finna det ointressant att öka tillgängligheten till sina vatten.

Genom att hålla workshops för FVO kan man visa för fiskerättsägarna, tillika markägarna, att det finns goda möjligheter till sidoinkomster från att hyra ut stuga, hyra ut båt och kanske även skapa samarbeten med andra verksamheter i närområdet, så som gårdsbutiker, gårdskaféer och olika boenden.

I dessa workshops skall man arbeta konkret utifrån deltagarnas egna förutsättningar när det gäller vatten- och markförhållanden.

För de södra delarna av Halland skulle dessa workshops kunna ligga inom verksamheten för Relax Fishing Sweden.

Goda förebilder

Åldersstrukturen bland sportfiskarna har en övervikt på äldre män och ibland är attityden bland dessa att "jag fiskar som jag alltid har gjort". Samtidigt finns det ett stort intresse bland yngre och bland nyanlända att pröva på sportfiske. Även unga tjejer visar intresse för sportfiske men saknar förebilder inom fisket.

För att dessa nytilkomna sportfiskare skall kunna få en bra ingång till sportfisket behöver det finnas goda förebilder som kan hjälpa till att sprida en positiv och utvecklande fiskekultur.

Genom en mentorsliknande verksamhet kan det ske kunskapsöverföring kring smittspridning, hållbart fiske, positiv attityd m.m.

Samtidigt kan det vara både generationsöverskridande, främja jämställdhet och främja integration bland nyanlända.

Informationsmaterial

Att veta hur och var man får fiska i svenska vatten är inte en självklarhet. Fisketillsyningsmän vittnar ofta om en utbredd okunskap som resulterar i tjuvfiske på grund av att många tror att fiske är en del av allemansrätten. Detta gäller både svenskar, nysvenskar och utländska turister.

Informationsmaterial kring hur man fiskar i Sverige och vilka regler som gäller behöver tas fram och även översättas till ett antal lämpliga språk.

Vid populära fiskeplatser behövs det informationstavlor som talar om vilka regler som gäller och var man kan hitta utförligare information. Lämpligt är att dessa tavlor är standardiserade för hela Halland.

Samarbete med Danmark

Det finns flera frågeställningar som berör både danska och svenska fiskare och som behöver utredas närmare. Bland annat behövs det ett gemensamt regelverk kring fritidsfiske och hummerfisket i Kattegatt. Detta berör även Skåne och Västra Götaland.

Samarbeten och utbyten med olika institutioner och organisationer i Danmark behöver utvecklas och stärkas.

Ställplatser Simlångsdalen

Halmstads kommun har antagit ett utvecklingsprogram för Framtid Simlångsdalen där man lyfter fram naturen som en tillgång och att utveckla turismen kring vad bygden har att erbjuda.

Simlångsdalen har i sitt närområde ett flertal fiskevatten med olika inriktningar. Området är även välbesökt för sin natur och sina vandringsleder. Tillgången till boende för turister är begränsat och det saknas campingplatser. Antalet husbilar ökar både bland svenska och utländska turister och många kombinerar sitt fiskeintresse med att resa runt med sin husbil.

Med en ställplats för husbilar i området kan man öka attraktiviteten bland denna grupp turister.

Gösfestival i Fegen

För några år sedan arbetade två eldsjälar i Fegen med att arrangera en fiskehelg för att fiska gös i Fegensjön. Arrangemanget var uppskattat men av personliga skäl bland arrangörerna har aktiviteten inte fortsatt.

En Gösfestival i september skulle kunna skapa förutsättningar för bygden att förlänga turistsäsongen. Delägare i Fegensjöns FVO har lyft idén men en förstudie behöver genomföras för att dra upp riktlinjer för genomförandet och förankra den bland boende. I arbetet med en förstudie finns också möjlighet att hitta personer som vill engagera sig i genomförandet.

Fegen är även ett område som har tagit emot många nyanlända och i en förstudie finns möjlighet att lyfta in deras erfarenheter och göra dem delaktiga i samhället.

Förstudie och Slutrapport

Denna slutrapport är framtagen genom en förstudie som är möjliggjord genom finansiering från Region Halland.